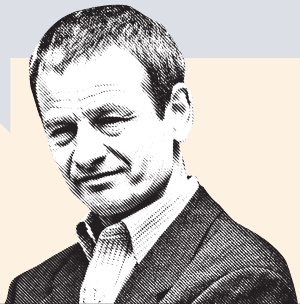

Wat als de communautaire stilstand blijft duren?

BART MADDENS

Een partij kan niet ongestraft tien of vijftien jaar de eigen corebusiness verwaarlozen. Ook de N-VA niet. Dat beseft de basis, waar de onvrede over de communautaire stilstand wordt goedge maakt door het straffe discours over waarden en identiteit.

In de theologie heb je de bijbelexegese. In de politicologie is zich een vergelijkbare subdiscipline aan het ontwikkelen: de exegese van de uitspraken van N-VA-voorzitter Bart De Wever. Waarom zegt hij dat nu? Waarom heeft hij iets anders niet gezegd? Wat is de achterliggende strategie?

Ik heb het stille vermoeden dat De Wever zich kostelijk amuseert als hij onze antwoorden leest op al die vragen. Helaas, een politicoloog die zichzelf een beetje respecteert kan zich niet onttrekken aan die exegetische arbeid.

Het helpt wel als je, zoals ik, geregeld onder flaminganten vertoeft. Wat is vandaag de gemoedsgesteldheid bij de N-VA'ers aan de basis? Die staan zeker niet op het punt om het schip te verlaten. Integendeel. De euforie na de spectaculaire overwinning in 2014 zindert nog steeds na. Men blijft nagenieten van de uppercut die Bart De Wever uitdeelde aan de PS.

De onvrede over de communautaire

stilstand wordt goedge maakt door het straffe discours over waarden en identiteit. Staatssecretaris Theo Francken en minister Jan Jambon worden op handen gedragen. Staatssecretaris Zuhail Demir zal ongetwijfeld snel bij dat rijtje aansluiten.

Toch is er ook een toenemend onbehagen over de graaicultuur in de partij en over de dreigende belgicisering. Niemand begrijpt waarom de N-VA ook buiten de regering in alle talen zwijgt over het confederalisme. Waarom durft de partij niet meer tegen de kar van de monarchie te rijden? Dat werd eerder aangeklaagd door de ex-N-VA'ers Hendrik Vuyse en Veerle

Stel dat de PS over vijftien jaar effectief om federalisme komt smeken. Wie weet antwoordt de N-VA dan: 'Maar jongens toch, waar komen jullie nu mee af?'

Wouters. Maar over dat duo heeft men dan weer gemengde gevoelens. De herinnering aan de breuk in de Volksunie is nog zeer levendig.

Hoe traumatisch dat was, zagen we onlangs nog in 'De wissel van de macht' op Canvas. Met de opgang van de N-VA werd die zwarte pagina voor velen omgedraaid. Er is dan ook een grote afkeer van scheurmakerij. Geen 'broedertwist en schande' meer. De Wevers beeld van de gesloten falanx appelleert sterk aan de basismilitanten. In die mate zelfs dat nogal wat progressieve oudgedienden van de Volksunie het rechtse beleid er zonder morren bijnemen.

Maar hoe ver kun je de elastiek uitrekken? Weinig N-VA'ers zien het zitten om er na 2019 nog eens vijf jaar van communautaire omerta bij te doen. Hoe groot de bewondering voor De Wevers strategisch vernuft ook is, over het uitrookscenario bestaat veel twijfel. Nog eens vijf jaar communautaire stilstand tot 2024, en daarna misschien nóg eens, tot de PS zelf vragende partij wordt voor confederalisme? Dan zitten we al in 2029. Zeker voor de iets oudere Vlaams-nationalisten is dat een weinig aantrekkelijk vooruitzicht.

Een partij kan niet ongestraft tien of vijftien jaar de eigen corebusiness verwaarlozen, beseft men ook aan de basis. Want

ondertussen evolueert de partij onvermijdelijk. De meer radicale flaminganten zullen geleidelijk afhaken. In de plaats komen politici voor wie het communautaire thema minder belangrijk is. Stel dat de PS over vijftien jaar effectief om federalisme komt smeken. Wie weet antwoordt de N-VA dan: 'Maar jongens toch, waar komen jullie nu mee af?'

Het zal dus allesbehalve evident zijn voor Bart De Wever om het scenario van 2014 nog eens te herhalen in 2019. Nochtans gaf hij vorig jaar in L'Echo de indruk daarop aan te sturen. Dat viel slecht bij de flamingantische achterban. Nu knoopt hij weer aan bij het vertrouwde discours.

In 2019 legt de N-VA het communautaire dossier sowieso op tafel. Of de partij een grote hervorming kan afdwingen, is een andere vraag. Daartoe dreigen de partners en de bijzondere meerderheid te ontbreken.

Toch zullen de Vlaams-nationalisten dit keer wat institutionele snoepjes moeten krijgen. Een paar handige tips daarvoor kan men alvast vinden in het zopas verschenen 'Grendelboek' van Vuyse en Wouters.

Bart Maddens
Politicoloog aan de KU Leuven